

"1918"

Kuorsalon miehiä lähti jätse veneiden kanssa ja osittain väyliä myöten Ulko-Tammioon. Sieltä he siirtyivät Kilpisaareen sen jälkeen kun punaisia oli ilmoitettu tulevaksi. Kilpisaaresta siirryttiin Haapasaareen, josta vuorokauden kuluttua lähdettiin paluumatkalle. Päivää myöhemmin joku kotkalainen ampui palaamassa olleesta ryhmästä Arvo Siparin (6.5.1918 Pitkässäkotkassa / MA). Ampuja saatiin myöhemmin kiinni Somerissa, kun tämä oli yrittämässä rajan yli. Rajan yli meni aika paljon väkeä, mm. joku kuorsalolainen. Osa saatiin kiinni Somerissa, jossa oli valkoisia.

Kuorsalon miehet lähtivät noutamaan Somerista sinne jäänyttä hinaajaa. Siellä oli kuitenkin lavansaarelaisia, jotka hiukan uhkaavan tilanteen jälkeen paljastuivat valkoisiksi.

Purjehdus

Vuonna 1917 oli Pyötsaaressa yksi ja Kuorsalossa 2 tervahöyryä. Toisessa Kuorsalon höyryssä oli silloin kapteenina Aaro Arvilommi, toisessa Eino Kyötikki. Laivat olivat porukoiden yhteisomistuksessa. Samana vuonna Aaro Arvilommin laiva, jossa Kaarlo Arvilommi oli kansimiehenä, jäi jäihin Kronstadtin satamaan. Laivassa oli aikaisemmin ollut kansimiehinä mm. Tommolan Toivo, Kusti ja Tommolan Väinö. Myrsky aiheutti tepposia, kun laiva irtosi satamasta ja tarttui reidenvahvuiseen kaapeliin. Tilanne kuitenkin selvisi ja kaapeli jäi vahingoittumattomaksi. Laiva oli vienyt Kotkasta paperituotteita Pietariin. Laiva jäi jäihin ja miehistö tuli hinaajalla Inoon ja sieltä junalla Haminaan. Aaro ja pari muuta jäi vielä Kronstadtin ja tulivat myöhemmin. Hinaajan ahteri oli täynnä ruhoja Inon rannikkopatterin muonatäydennykseksi. Juna oli ollut täynnä (myös vaatehyllit) - enimmäkseen venäläisiä Kouvolaan saakka. Sieltä Haminaan oli ollut rauhallisempaa.

Luotsaus

Ristniemen luotsiasema oli ollut jo Kaarlon lapsuudessa olemassa. Lapset veivät Adolf Arvilommille evästä. Alakerrassa oli keittiö ja tupatilat kuudelle luotsille. Vekanniemellä oli myös luotsikoppi, jossa oli yksi luotsi. Yhteydenpitoa varten oli puita hakattu niin, että Ristniemen tornista näkyi Vekanniemen mastoon, johon nostettiin suuri musta pallo, jos asema jäi ilman luotsia. Luotsi rannikkoväylälle tuli yleensä Vekanniemeltä, joka sai Ristniemestä täydennystä. Seuraavat luotsiasemat olivat lännessä Kotkassa, myöhemmin myös Haminassa. Idässä asema oli Pitkäpaadessa ja etelässä Haapasaaressa. Ristniemen asema tuhoutui viime sodassa. Myös venäläiset sotalaivat kuten kaksipiippuiset torpedoveneet ja nelipiippuiset C-veneet käyttivät yleensä luotsia.

Tullilaitos

Tullivartijoita oli jo edellisessä polvessa, mm. Ourin Moose. Tammiosta oli yksi.

Kalastus

Hailinuottaa on joskus vedetty, mm. Majakartissa oli kuorsalolaisten kalamaja. Rivussa oli virolahtelaisilla ja Kivikartissa Tammiolaisilla kalamajat. Koivuluodon puolella eivät kuorsalolaiset kalastaneet, vaan se oli tammiolaisten aluetta. On ollut olemassa myös käytäntö, jonka mukaan Haapasaaren luotseilla oli käyttömonopoli valtion vesialueilla. Limppu ja Naakka ovat olleet rauhoitettuja.

Pääasiallisin hailin pyyntitapa on ollut verkkokalastus. Kutuaikana on hailin liikkeitä pystytty jotenkin seuraamaan, mutta syyspyynti on ollut enemmän hakusellaan. Siikaa on pyydetty pääasiallisesti pesillä, joita on taloa kohti ilmeisesti ollut n. kaksi. Pesät olivat alkuun matalia (4 metriä), jolloin ilmeisesti on ollut enemmän perinteisiä pyyntipaikkoja. Verkkojen korkeuden kasvaessa on uusia paikkoja haettu luotamalla ja näistä on syntynyt uutta tietoa. Harvoja verkkoja ei liene ollut – ei ainakaan siian pyynnissä.

Hailiryysiä on ollut Lauri Arvilommilla ja Kaarlolla kaksi – harvoja rysiä useammallakin. Näitä oli kuitenkin suhteellisen myöhään. Hailin pyynnissä on joskus käyty myöhään syksyllä, jolloin verkkoja on suoritettu saunassa, kerran likluuvninlahden jäälläkin. Monesti esim. Kotkanselällä pyydetessä suoritettiin verkot saarissa – usein Itä-Kotkassa. Yhteis-pyyntiä suurella joukolla on myös harrastettu.

Sotaväki

Kaarlo Arvilommi sai 18 kk:n palveluksesta jonkin verran hyvitystä "kapinan" (Kronstadt ?) takia. Rannikon raivaus oli tuolloin tehtävänä. Rannikko jouduttiin kiertämään Terijoelta Kokkolaan, jossa Kaarlo vapautui palveluksesta. Vaasan edustallakin raivattiin. Sieltä ei kuitenkaan mitään löytynyt. Lauri Arvilommi oli väessä samoihin aikoihin hieman vanhempana – veneen päällikkönä, mitä Kaarlo oli seuraavana kesänä.

Viinan salakuljetus

Tynnyrit haudattiin maahan grooppeihin. Näitä kuoppia on vieläkin nähtävissä hautuumaan takana.

Muistiin merkinnyt Kuorsalossa 1960 - .. ?

Markku Arvilommi